

One who seizes for a creditor, where others are harmed, he does not acquire it

OVERVIEW

תוספות Our קונה is not the תופס לבע"ח במקום שחב לאחרים ruled that ר' יוחנן explains the parameters of this ruling and its limitations.

- the תופס לבע"ח לא קנה begins by saying that תוספות

אפילו עשאו שליח¹ כדמוכח בפרק הכותב (כתובות דף פד, ב) –

Even if the מלוה made the תופס for his שליח to be תופס from the מלוה; as is evident in פרק הכותב -

גבי יימר בר חשו דאמר ליה לשלוחיה כולי² –

Regarding the episode with יימר בר חשו who told his שליח, etc.

ודלא כפירוש רש"י דפירש בפרק קמא דבבא מציעא³ (דף י, א) –

And this does not follow פירוש רש"י of פרק מסכת ב"מ -

דבעשאו שליח לכולי עלמא קנה –

That if the מלוה made the תופס for a שליח, then all agree that the תופס is קונה for the מלוה; this, תוספות, is incorrect –

דאין חילוק דאפילו לא עשאו שליח שלוחו הוא דזכייה⁴ מטעם שליחות⁵ –

For there is no difference whether or not the מלוה made the תופס a שליח; for even if the מלוה did not make the תופס a שליח, he is nevertheless a שליח, for שליחות⁶ is on account of זכייה -

כדמוכח בפרק קמא דבבא מציעא⁷ (דף י, ב) ובפרק אין בין המודר (נדרים דף לו, ב) –

¹ See 'Thinking it over' # 1.

² A person who owed money died and left over a ship. יימר בר חשו told his שליח to seize the ship for יימר בר חשו as payment for the debt. The deceased also owed money to רב פפא and רב יהושע. רב הונא בריה דרב יהושע. They told the שליח of יימר בר חשו that his תפיסא is ineffective since he is a שחב לאחרים (namely these very two ר"פ and ר"ה בריה דר"י, who [later] seized the ship for themselves).

³ See ד"ה לא (and ד"ה תופס) there רש"י.

⁴ זכייה (here) means acquiring something (from someone) for the benefit of a third party. In this case the מלוה is זוכה the assets of the לווה for the מלוה.

⁵ The reason one can be זוכה on behalf of a third party is because we consider the זוכה (or תופס) to be a שליח of the intended recipient. We assume that the recipient is implicitly appointing the זוכה to act on behalf of the recipient since it is for his benefit. Therefore since every זוכה is a שליח, there is no difference whether the recipient actually appointed him a שליח or if he is a virtual שליח. Once we know that לא קנה the תופס it applies in both situations.

⁶ Whenever זכייה is effective (if for instance it is not שחב לאחרים) it is because we consider the זוכה to be a שליח of the ultimate recipient.

⁷ See דף עב, א on פ"ה to (פ"ק) who suggests to amend this (from הגהות מר' שמחה מדעסויא).

As is evident in the first פרק of ב"מ and in פרק המוידד⁸.

asks: תוספות

ואם תאמר דהכא קאמר רבי יוחנן התופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים לא קנה –
And if you will say; that here ר"י rules that התופס לב"ח במקום שחב לאחרים
- לא קנה

ובפרק קמא דבבא מציעא (דף יא,א) קסבר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו –
And in the first פרק of ב"מ, מסכת ר"י maintains that if one picks
up a מציאה for his friend, the friend acquires the מציאה -

והא בהא תליא כדאמר התם רב נחמן ורב חסדא דאמרי תרוייהו לא קנה –
And these two rulings (of המגביה מציאה וכו' and התופס לב"ח) are dependent
on each other, as the גמרא states there, ר"נ and ר"ח both agree that המגביה
מציאה, and the גמרא continues -

מאי טעמא הוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים⁹ –
What is the reason that המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו; because it is
considered as a מציאה לב"ח במקום שחב לאחרים. This concludes the citation from
the גמרא in ב"מ. Since ר"י maintains לא קנה לאחרים ר"י he should also
maintain like ר"נ ור"ח המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו¹⁰

answers: תוספות

ויש לומר דרבי יוחנן מחלק בין מציאה לבעל חוב –
And one can say that ר"י differentiates between מציאה (where ר"י
maintains לא קנה חבירו; not like ר"נ ור"ח) and a ב"ח (where ר"י agrees that
דשאני מציאה דמגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה¹¹:

Because מציאה is different from a חוב, because since the מגביה has the right
to acquire the מציאה for himself, he can also acquire it for his friend.

that since a נכרי has no שליחות therefore he has no זכיה either; proving that זכיה is שליחות.

⁸ The גמרא there discusses that one can be מפריש תרומה from his own grain for someone else without (receiving) his consent, even though by תרומה one cannot be מפריש for someone else unless he is his שליח. This proves that since it is a זכות, he is considered his שליח.

⁹ Everyone has an equal claim to the מציאה (the lost (and found) object). If one picks up a מציאה for a specific individual, he is denying all the other people their right to the מציאה. He is a תופס לב"ח for this individual (who is a ב"ח since he too has a right in this מציאה), however he is חב לאחרים (to all the other people who also had a right in this מציאה and now have this right taken away from them by this תופס).

¹⁰ תוספות asks this contradiction in the rulings of ר"י after previously established that the rule of התופס (ה' רוכב וכו' of משנה) עשאו שליח (as the case is there in the משנה) is in a case where עשאו שליח. Otherwise we could have reconciled the contradiction in ר"י, saying that לא קנה חבירו is even if שליח עשאו. Otherwise we could have reconciled the contradiction in ר"י, saying that לא קנה חבירו is in a case where עשאו שליח.

¹¹ One explanation may be that in this case he is not really a חב לאחרים, for he could have acquired it for himself (and the אחרים would not receive anything), therefore the אחרים are not losing by the fact that he is תופס לב"ח.

However, by a ב"ה, the תופס cannot seize the assets of the לווה for himself (since the לווה owes him no money), therefore he cannot be תופס for the ב"ה either.

SUMMARY

ר"י however עשאו שליח even when the תופס לב"ה במקום שחב לאחרים לא קנה זכי (such as a מציאה) then he is זכי מגו דזכי לנפשיה (לחבריה).

THINKING IT OVER

1. In the entire תורה we have the rule that שלוחו של אדם כמותו. Why is it here that the לווה himself can be תופס the assets of the לווה [even if he is חב]; but he cannot appoint someone¹² as his שליח to be תופס on his behalf?¹³

2. now ראובן owes one hundred dollars each to שמעון and לוי, יהודה; now ראובן has assets worth two hundred dollars, and שמעון seized all of the assets intending to keep a hundred dollars for himself and a hundred dollars for לוי. Is שמעון considered a תופס לב"ה (לוי) במקום שחב לאחרים (יהודה), since he is harming יהודה, or is this a case of מגו דזכי לנפשיה, since ראובן owes שמעון money as well so just as he can be זוכה for himself he can be זוכה for לוי also?¹⁴

¹² See footnote # 1.

¹³ See אמ"ה # 167-9.

¹⁴ See אמ"ה # 197.